# DISSERTATIO
# ANATOMICO-MEDICA INAUGURALIS
# DE
# VENTRICULI FABRICA ET USU.

*QUAM,*

ANNUENTE DEO TER. OPT. MAX.

*Ex Auctoritate Magnifici Rectoris,*

D. BERNARDI SIEGFRIED ALBINI,

MEDICINÆ DOCTORIS ANATOMES ET CHIRURGIÆ IN ACADEMIA LUGDUNO BATAVA PROFESSORIS ORDINARII,

NEC NON

*Ampliſſimi* SENATUS ACADEMICI *Conſenſu,* *&* *Nobiliſſimæ* FACULTATIS MEDICAE *Decreto,*

PRO GRADU DOCTORATUS,

Summisque in MEDICINA Honoribus & Privilegiis ritè ac legitimè conſequendis,

*Publico ac ſolemni examini ſubmittit*

PETRUS IMCHOOR, Rotterodamo Batavus.

*Ad diem* 30. *Octobris* 1738. *horâ locoque ſolitis.*

*LUGDUNI BATAVORUM,*

Apud GEORGIUM WISHOFF. 1738.

*VIRO INTEGERRIMO*

D. JOHANNI IMCHOOR,

CHIRURGO PRACTICO APUD ROTTERODAMENSES, UT ET NOBILISSIMI COLLEGII ARCHITHALASSICI, QUOD IBIDEM COLLIGITUR, PER MULTOS ANNOS, PERITISSIMO, FELICISSIMO.

PARENTI OPTIMO, INDULGENTISSIMO, OMNI FILIALI AMORE, ET OBSEQUIO AD ROGUM USQUE PROSEQUENDO, CELEBRANDO.

*Haſce ſtudiorum ſuorum primitias*
*eâ, qua decet, animi reverentia*
*offert & conſecrat*

PETRUS IMCHOOR.

# DISSERTATIO
## ANATOMICO-MEDICA INAUGURALIS
## DE
# VENTRICULI FABRICA ET USU.

§. I.

Corpus humanum variis difficultatibus eſſe obnoxium, quotidiana conſtat experientia; imo, vel ſaniſſimum, actionibus ſuis, deterendo ſolida, diſſipando fluida, ſe ipſum deſtruit, hinc, ut quædam maneat ſtabilitas, neceſſario aliunde opus habet, quo damnum ſuum reſarciat. Notum eſt, id ipſi præbere alimenta; ſed & hæc, ut bonum, noſtroque corpori ſalubre, evadant nutrimentum, neceſſe habent varias ſucceſſive in corpore ſubire mutationes, quas uno verbo χυλοποιησιν vocant Medici. Actio hæc adeo mihi non diſplicuit, ut, quum de materia quadam diſſertationis cogitarem, partem ejus haud exiguam ventriculi nempe fabricam & uſum, pro Themate hocce Inaugurali exponendam ſuſceperim, L. B. humaniſſime rogans, ut, ſi forte in hacce diſſertatione humani quid paſſus fuerim, tironi in arte æqui bonique conſulatis: & ſola hac ſpe fretus rem aggredior.

§. II. Ventriculus vocatur receptaculum membranaceum, eſculentis præſertim ac potulentis recipiendis, retinendis, mutandis, expellendis denique deſtinatum.

§. III. Unicus in homine fere ſemper in venitur, paucis forte iiſque rariſſimis caſibus exceptis, ſic refert Riolanus, ſemel atque iterum videre ſibi licuiſſe geminum ventriculum ex homine deſumptum, ita, ut parvum veluti oſtiolum mediam inter binos ventriculos diſtinctionem faceret. In brutis ſecundum naturam longe aliter ſeſe res habet, nam, ut de avibus nihil dicam, in ruminantibus & cornigeris animalibus, quemadmodum in bubus; ovibus, &c. quatuor diſtincti, ventriculi inveniuntur, quorum ſinguli ſuum habeat nomen, primus enim venter primus, ſecundus reticulum, tertius omaſus, quartus Abomaſus vocantur auctoribus. (a)

§. IV. Figuram quod attinet, hanc veteres non incongrue utriculo luſorio comparaverunt; ſed ventriculi figuram accuratius expendenti patebit, eam eſſe rotundam, â ſiniſtro in dextrum oblongam, ita, ut maxima ejus capacitas ſit in parte ſiniſtra, ubi multo amplior, rotundior, magiſque ad inferiora prominulus conſpicitur, vocaturque ejus fundus; hinc progrediendo dextrorſum ſenſim ſenſimque anguſtior ſit, lunato fere ductu in ſuperiore ſua regione, donec tandem in fine incurvus parum poſteriora verſus in pyloro deſinat.

Notat Williſius orificio ejus dextro pyloro dicto adjacere antrum longum & capax, in quod maſſæ chyloſæ portio magis elaborata ſecedere, inibique manere queat, donec pars crudior, ut nuperius ingeſta in ventriculi fundo plus digeratur, quod tamen affirmante Verheyeno non in omnibus æque conſpicuum reperitur.

Ab anteriori parte æquabiliter undique gibbus apparet ventriculus, nullis vel ſaltem minus notabilibus eminentiis diſtinctus; ſed in poſteriori ſua regione binas protuberantias demon-

(a) Ruyſch. Th. 9. n. 17.
& Joh. Jacob. Peyeri Obſ. 35.

monſtrat, quarum ſiniſtra major, magis protuberat, minor dextra magiſque depreſſa eſt. Inter has ſinus quidam ventriculi ſedi poſteriori impreſſus eſt, vel potius ſinus ille facit, ut a lateribus binæ illæ eminentiæ aſſurgant: Ventriculus enim ſibi ſubjecta habet corpora vertebrarum, ſecundum quæ etiam trunci venarum, & præſertim arteriæ magnæ decurrunt, hinc, ut ſedi, quam ſortitus eſt ventriculus, melius ſe accommodet, poſterius ejus latus introrſum quaſi ad ſuam cavitatem nonnihil introprimitur, unde eminentiæ illæ â lateribus. (b)

Interim ventriculus corpore exemtus, flatuque aliquantum diſtentus hujuſmodi ſinum non demonſtrat, hinc neque eminentias â lateribus, utpote quia totum latus æquabiliter undique flatu diſtenditur.

§. V. In ventriculo porro conſideranda veniunt bina ejus orificia, quorum alterum majus, magiſque elevatum ſiniſtrum eſt æſophago continuatum, per quod ingeſta intra ventriculum depelluntur; Æſophagus enim, ubi per foramen oblongum, quod in carnea parte lateris ſiniſtri diaphragmatis factum eſt, extra thoracem decurrit, ſtatim expandens ſe facit ventriculum; notandum hic eſt, quod ſuperius illud orificium non perfecte in parte ſiniſtra ventriculi habeatur, cum ad tertiam fere longitudinis ventriculi partem ſitum ſit, ita, ut magnus quaſi ſaccus verſus ſiniſtrum hypochondrium relinquatur, hocque præſertim pulchre apparet quando ventriculus cibis turgidus occurrit in cadavere.

Ubi autem diaphragma æſophagum tranſmittit, fibræ carneæ ex utroque medio capite diaphragmatis venientes decuſſant ſe, ita ut fibræ, quæ ex ſiniſtro capite veniebant, decurrant per dextrum foraminis marginem, quæ autem e dextro, per ſiniſtrum, ſicque circum ambientes æſophagum rurſus concurrunt ad ſuperiorem marginis angulum, ubi fere juxta tendinis diaphragmatis medium iterum ſe decuſſant. (c) patet

(b) Veſal. lib. 5. fig. 15. lit. M, N. O.
(c) Verheyen Lib. 1. tab. 18. fig. 5.

tet hinc quam clariſſime puto, quod ſtomachum mox ſupra ventriculum conſtringere poſſint, ſicque ſphincteris munere fungi.

Alterum ventriculi orificium, πυλωρ☉ Græcis, Latinis janitor dictum (propterea quod cibos in cremorem mutatos ad inteſtina tranſmittat) in dextra ventriculi parte conſiſtit, ſitu paulo inferius eſt quam ſiniſtrum, tamen altius longe, quam ut ingeſta non mutata ſola ſuâ gravitate per illud elabi poſſint; quum enim potiſſima chilificationis pars in ventriculo abſolvi deberet, provida natura fecit fundum ejus capaciorem, magisque depreſſum, ut alimenta ibi collecta melius in cremorem mutarentur, ſicque mutata, fluidiora prius, dein craſſiora, ipſius ventriculi vi & actione poſtmodum exponenda, in inteſtina propellerentur.

Porro in utroque hocce orificio interno obſervatur protuberans quædam ſubſtantia, membranacea fere, vel ſingularis ſibi propria, (d) per ambitum quaſi utriuſque orificii interni, inſtar circuli vel annuli, enata (e), Celeb. Heyſterus valvulam pylori vocavit ac figuram dedit (f); apparet fere, ac ſi duodenum inteſtinum ex ipſo ventriculo interiori, ſive pyloro quodammodo enaſceretur, quum tamen extus nihil hujuſmodi appareat.

Subſtantia hæc forte hunc habet uſum nimirum ut reddat orificia robuſtiora ac denſiora, quam reliquum ventriculi corpus, ne â tranſeuntium impetu divellantur, præſertim quando grandior bolus, vel infortuito quædam deglutita fuere, quæ in ventriculo diſſolvi nequeunt. Deinde quum orificia ventriculi conſtringuntur, etiam interventu hujus enatæ ſubſtantiæ latera magis connivent, ſicque citius arctiuſque clauduntur, quum cæterum orificia rotundiora ſola fibrarum contractione plenarie vix obturantur.

Porro ad pylorum impedire poteſt, ne craſſiores ciborum partes

(d) Boerh. inſtit. Med. §. 83.
(e) Veſal. lib. 5. fig. 16. litt. h. k.
(f) Vid. tab. 1. fig. 6.

partes, minus adhuc mutatæ vel emulctæ, ſimul cum fluidiſſimis, jamque in cineritiam materiem redactis in duodenum inteſtinum expellantur, quod certiſſime obtinere videtur.

§. VI. Magnitudo ventriculi, ſive capacitas varia admodum eſt in variis hominibus, neque ex proceritate vel mole corporis capacitas ejus determinari poteſt, quum parvæ ſtaturæ homines capaciſſimum ſæpe exhibuerint ventriculum, attamen gigantea illa fæmina, quam Ruyſchius diſſecuit, (g) etiam exhibuit ſtomachum progidioſæ magnitudinis pro mole corporis, hinc neque fæminis ſemper minor contingit, quàm viris. In cadaveribus aliquando adeo inanitus & contractus occurrit, ut nullum fere intus ſuperſit ejus cavum, & prima ſpecie craſſum carnoſumque inteſtinum referat, quale exemplum ante aliquot annos in cadavere fæminæ, non magnæ ſtaturæ, & laxæ ſatis, ut, videbatur, temperici, vidiſſe memini.

Proſtant autem exempla ventriculi capaciſſimi multa ſatis, ſic Celebris Spigelius memorat ventriculi, qui quatuordecim aquæ libras continere poterat. Et Clariſſ. Plempius ſecuit cadaver hominis, cujus ventriculus capiebat novem pintas vinarias. forte minia & quotidiana ingurgitatione cibi & potus ventriculus præter naturam ita diſtenditur, hinc in edonibus & ſtrenuis potatoribus longe major ejus foret capacitas, quam in illis, qui frugaliorem vivunt vitam.

§. VII. Situm ventriculi quod attinet, collocatur ſtatim ſub diaphragmate medius inter hepar & lienem, non tamen perfecte medium corporis occupat, nam majore ſundi ſui parte ad ſiniſtrum vergit hypochondrium; quâ parte autem ſtomacho continuatur, immediate tangit diaphragma, in dextro vero latere tota ſua ſuperiore ac poſteriore parte intra concavam hepatis partem deliteſcit, ac tantum â ſepto transverſo ibi abſcedit, quanta jecoris hoc in loco eſt craſſities; ſiniſtræ vero ipſius regioni lien accumbit, eique annectitur ope membranæ

(g) Vid. Th. IX, n°. 62. litt. A.

branæ, vaſis ſanguineis ditatæ, quæ vaſa brevia dicuntur (h); â poſteriori parte vertebras habet, ſimulque ſubtus decurrentem aörtam, unde ipſi quidam quaſi ſinus imprimitur (i), porro qua duodenum poſt ventriculum deſcendit, pancreas ei ſupponitur, ac denique inferiori ſua parte meſenterio adjacet. Certe ſitus hic ventriculo commodiſſimus videtur in epigaſtrio, ne oſſa ipſi multum obſtent, quando cibis repletur, hinc forte minus recte inquiritur, quare non propius ad fauces fuerit locatus, quum inde cibos accipere deberet? ſed certe organa vitalia, cor ſcilicet & pulmones ibi locari debebant, quibus ſine dubio impedimento fuiſſet, ſi propius appoſitus fuiſſet; adde quod jam obtineat locum totius corporis calidiſſimum, quum medius ponatur inter cor ſtatim ſupra diaphragma poſitum, hepar, lienem, aörtam, pancreas, meſenterium, quæ certe viſcera ſanguine refertiſſima ſunt, & calor hic maxime requirebatur, ad concoctionem ciborum perficiendam.

§. VIII. Ut nexus ventriculi exponatur neceſſe erit paulo altius rem repetere, ut ſic videamus, quomodo ab æſophago dependeat. Æſophagus itaque, qui veteribus ſtomachus dictus, eſt canalis membranaceus ingeſta â faucibus excipiens & ad ventriculum deducens. Tubus hic cum faucibus connexus juxta vertebras per collum & thoracem deſcendit, & ſeptum transverſum, eo quo ſupra dixi modo, perforans, ad undecimam thoracis vertebram ſiniſtro ventriculi orificio implantatur ſive potius huc progreſſus expandens ſe abit in ventriculum, qui hoc in loco ab æſophago quaſi dependet & in ſitu ſuo retinetur, eique porro multum confert membrana ejus externa, deinceps deſcribenda, quâm habet â peritonæo, cujus præcipuus uſus eſt omnia abdominis viſcera, continere ita, ut unum quodque viſcus ſede ſua fixum maneat. Ulterius, dextrum ventriculi orificium, ſive pylorus, per ligamenta quædam ſeu propagines aliquas peritonæi cavæ hepatis parti alligatur, ſicque in ſitu ſuo retinetur perfecte, ita ut orificium

(h) Rhyſch. Th. 8. no. 33. not. 2.
(i) Vid. §. IV. hujus Diſſert.

cium ejus ſemper ſurſum elevatum teneatur.

§. IX. Præmiſſâ hactenus externarum fere partium ventriculi deſcriptione, ordo videtur exigere ut propriam ejus ſtructuram praſertim tunicas ſive membranas ejus accuratius paulo extricemus. Certum eſt ventriculum ex diſtinctis membranis conſtare, quæ juxta Williſium quatuor numerantur; commodius forte dividuntur in communem externam â peritonæo, quod æque ac ventriculum, reliqua abdominis viſcera inveſtit, & in proprias tres, muſculoſam ſc. nervoſam & villoſam internam, quibus deinde Celeberrimus Ruyſchius celluloſam ſuam adjecit; ſed videamus accuratius ſingularum conſtructionem.

§. X. Tunica itaque ventriculi interna, quam veteres pro concreta quadam materie habebant, hinc cruſtam, dixere, tenuis valde, tamen denſa ſatis, continua ubique & ab aliis diſtincta plane, membrana eſt, apparetque continuatio ejuſdem membranæ, quæ os, fauces, œſophagum inveſtiens deinde per ventriculum protrahitur, mutata forte parum ejus natura, hæc itaque ventriculum intus conficit, ac limites ejus ponit. Tunica hæc parte ſua interna villoſa eſt, hoc eſt filamentis obſita inſtar panni ſerici, qui velutus dicitur; hoc pulchre experimento patet, quando ventriculus animalis cujusdam, præſentim hominis violenta morte extincti, ponatur in aqua tepida, omnes illi villi aſſurgentes in aqua in conſpectum prodeunt, qui ſi leniter premantur, roridus quidam ſuccus provenit, unde patet, non eſſe niſi canalium vel vaſorum extrema, quæ, in hac membrana, aperta terminantur.

Præter modo dicta etiam pori innumeri, (k), in hac membrana conſpiciuntur; ſic & interſtitia celluloſa quadrangularia, (l), quæ tamen, ipſo Ruyſchio teſte, in ruminantium ſtomachis melius reperiuntur. ambit porro hanc tunicam internam alia quadam ſc.

§. XI. Nervoſa, non quod tota ex nervis conſtet, forte melius

(k) Rhyſch. th. 10. nº. 141. th. 2, tab. 5. fig. 2.
(l) Ruyſch. th 2. tab. 5. fig. & *.

lius longe nerveo-vaſculoſa diceretur: tunica hæc craſſa ſatis conſtat ſubſtantia ſubtili, membranacea, denſiſſima, cum tenuiſſimis quaſi fibris diverſimode valde intertextis, ubi aquæ impoſita e, eam imbibit, & expanſa ſubtilem lanam refert, ſic in hydropicis & leuco phlegmaticis aliquando, plus minus ſero diſtenta reperitur; flatu facile diſtenditur & celluloſa apparet. per raram hujus membranæ telam ſive texturam vaſa numeroſiſſima & miris ramificationibus decurrunt, unde plurimi dein minores rami ad ſuper incumbentem muſculoſam, ſed præſertim ad interiorem villoſam deducuntur, hinc jure merito nerveo-vaſculoſa vocari poteſt, per quam veluti baſin cujuſcunque generis vaſa, arterioſa, venoſa, nervi &c. decurrunt.

In interiori hujus tunicæ nerveæ parte, qua villoſam ſpectat, ponuntur parva quædam corpuſcula, rotunda, ovalia, glandulas vocant, ſuntque vel ſolitariæ, hoc eſt, hic illic ſparſim poſitæ, vel confertæ, ubi multæ juxta ſe invicem ponuntur, maxime circa utrumque ventriculi orificium; ſingulæ habent ſuum folliculum, unde ductus excretorius, cujus orificium ad membranam internam patet. Glandulæ hæ cum ætate valde decreſcunt, quemadmodum pleræque in corpore humano, hinc in infantibus potiſſimum reperiuntur, & in hominibus raro tam frequentes apparent quam in animalibus. Munus harum glandularum eſt ſecernere humorem lentiorem, mucoſum, qui folliculis harum collectum per emiſſaria ex loculis in cavum ventriculi exprimitur (m).

Ex hac membrana nervea, portiones quædam ſeſe demittunt verſus interiorem ventriculi ſuperficiem, vocantur valvulæ, ſuntque laxæ, pendulæ membranæ, ac totidem veræ propagines hujus tunicæ, quæ membrana interna villoſa obducuntur. valvulæ hæ faciunt ſuperficiem internam non eſſe levem, ſed ubique quaſi interſtinctam, unde major ingeſtorum remora &c. (n). Deinde ſuperficiem hujus membranæ valde augent, hinc vaſa cujuſcunque generis, arterioſa, venoſa facilius

(m) Boerh. Inſt. Med. §. 77.
(n) Boerh. Inſt. Med. §. 77.

ſius & majori copia ad membranam internam patere poſſunt in ſuis villis. Denique contracta ventriculi tunica muſculari, valvulæ hæ altius aſſurgunt, majores fiunt, ſicque internam ventriculi capacitatem minuere poſſunt.

§. XII Tertia ventriculi tunica, ab interioribus numerando carnoſa ſive muſcularis vocatur ideo, quod ex variis fibrarum ſeriebus componatur. Prima ejus ſeries conſtat ex fibris orbicularibus vel ſpiralibus. quæ ab orificio ventriculi ſuperiori progreſſæ, cavum ejus exterius circum ambiunt, donec ad pylorum deſinant; hæ ubi agunt, ventriculum in latitudine ſua contrahunt. Fibræ hæ obſervantur tenuiores ad œſophagum, craſſiſſimæ in ventriculi medio, omnium autem tenuiſſimæ ad pylorum, hinc contrahentes ſe ſucceſſive formant motum quaſi vermicularem (o) ab œſophago verſus pylorum, qui dein per inteſtina continuatur. Secunda ſeries eſt fibrarum longitudinalium, vel potius quæ a ſiniſtra ventriculi parte verſus dextram oblique deſcendentes ad fundum ejus concurrunt; hæ ubi agunt, fundum ventriculi ad dorſum ejus, & os ſuperius oblique contrahunt, hinc longitudinem ejus minuunt.

Tertia fibrarum ſeries fere ex rectis fibris conſtat, quæ parallelo ad longitudinem itinere utrumque ventriculi orificium amplexæ, per dorſum ejus decurrunt, ibique uniuntur, hinc vacui ventriculi orificia ad ſe invicem adducunt, pleni vero, ſuperius claudunt, inferius valde conſtringunt, utpote quæ reſiſtunt nimiæ ventriculi expanſioni, qua etiam orificia a ſe invicem disjunguntur.

§. XIII. Has denique tres deſcriptas vetriculi tunicas una communis membrana inveſtit, quæ eſt propago peritonæi, quod abdominis viſcera in ſe comprehendit. Oeſophagus enim, ubi ſtatim ſub diaphragmate expandens ſe abit in ventriculum, ſimul ſecum ſumit membranam interiorem diaphragmatis, hoc eſt peritonæalem: hæc itaque totum ventriculum complectitur, & membranam ejus externam facit, donec eadem

(o) Wepfer. hiſt. cicut. aq. pag. 112.

dem membrana a fundo ventriculi rurſus procedens, facit membranam omenti, mutata ſcilicet parum ſua fabrica, nam nullo modo tam denſa ac craſſa eſt quam ipſum peritonæum. Hæc itaque membrana fibras muſculoſas tunicæ carneæ investiens eas firmat & coercet, hinc robur addit, ac limites externas ventriculo ponit. Dein viſcera abdominalia ligat inter ſe, & in loco ſuo retinet, quod non ita fieri poterat ope vaſorum vel nervorum, quæ certe huic operi deſtinata non ſunt.

§. XIV. Inter hanc externam tunicam a peritonæo datam, & ſubjectam carnoſam alia adhuc habetur membrana celluloſa, & a Celeb. ſuo inventore Ruyſchio, Ruyſchiana dicta, quæ proprie eſt ſubſtantia quædam celluloſa has binas membranas arcte ſatis inter ſe connectens, quod etiam in aliis corporis partibus obtinere videmus, &, vel in obeſis, nunquam pingue continet. Sed hæc de membranis dicta ſufficiant.

§. XV. Vaſa ventriculi jam nobis conſideranda veniunt, quæ copioſiſſima per hoc viſcus mirabili decurſu diſtribuuntur. Sed longe diverſæ hic ſunt indolis quam in aliis corporis partibus, non enim unus arteriæ truncus ramos ſuos per ventriculi corpus diſtribuit, ſed diverſis in locis diverſos arteriarum truncos accipit; a ſuperiore enim parte ſecundus cœliacæ ramus per totam ſuperiorem ventriculi regionem ubique diſſeminatur, indeque arteria Epigaſtrica appellatur, (p) ab inferiore vero & lateribus, tres alias ubique per corpus ſuum diſperſas habet arterias, Gaſtricas dictas, omnes ex arteria cœliaca oriundas, quæ ipſa, mox ſub diaphragmate, paulo ſupra meſentericam ex aorta enaſcitur. Vaſa hæc ventriculi corpus ingreſſa ramis ſuis potiſſimum diſſeminantur per tunicam ejus ſecundam ab interioribus numerando, hinc nerveo vaſculoſam dictam, unde ramuli ad ſuperincumbentem muſculoſam derivantur, plurimi tamen ad membranam internam quaſi abſciſſi patent, humoremque tenuem Medicis gaſtricum dictum conſtituunt, ut Celeberrimus Ruyſchius per injectiones ſuas demonſtravit.

Sed

(p) Louw. Anat. Cord. cap. 5.

Sed rogat forte quiſpiam, cui bono hic tot arteriæ? reſpondeo, quia ventriculus quando cibis repletus & diſtentus eſt, duplo quandoque capacior eſt quam ſi depletus, hinc ſi unus tantum fuiſſet arteriæ truncus, in nimia ventriculi expanſione ſi forte comprimeretur, tota ventriculi actio turbata fuiſſet, magno certe ſanitatis incommodo, cui malo provida natura pluribus arteriarum truncis proſpexit pulcherrime.

Dein arteriæ hic tam copioſæ & mirifice implicitæ calidum quaſi fomentum ventriculo præbent, nam nulla fere pars corporis calidior, ſed & nuſquam magis requirebatur, quia ſæpiſſime per ingeſtos cibos potus aëremque etiam frigidiorem refrigeratur.

§. XVI. Venæ porro deſcriptis arteriis ubique comites videntur tot origines habere, quot arteriæ habent fines, minimis enim oſtiolis in ipſum ventriculi cavum hiantibus ortæ, ſenſim ſenſimque concurrentes majores fiunt, donec tandem, ut arteriæ, in plures truncos collectæ, in venam portarum terminantur. Venæ hæ quoniam ſubtiliſſimos humores ex ventriculo reſorbent, ſicque ad hepar ducunt, forte colligi poſſet, an non etiam crudus humor deferatur ad hepar? quod certe ex hoc raciocinio probabile: ſed forte minus crudi humores hi dicendi ſunt, quia cibi in ventriculo jam multum aſſimilantur, & maxima quantitas humorum noſtrorum ibi ſecernatur. (q) Similiter patet hinc, quam falſa ſit eorum opinio, qui putant lienem fermentum acidum pro ventriculo elaborare ad faciliorem ſcilicet digeſtionem, idque ad eum ducere per venas inter eum ac ventriculum ſitas, vulgo dictas vaſa brevia, cui certe ſententiæ tota ſanguinis circulatio, & accuratius partium illarum examen contrariatur, valvulæ quippe venarum hoc impediunt, ut Celeberrimus Louwerus (r) pulchre oſtendit.

§. XVII. Nervi copioſi & inſignes ad ventriculum deducuntur,

(q) Boerh. Inſt. Med. §. 78.
(r) Hiſt, Cord. cap. 5.

cuntur, præſertim ab octavo pari, quod vagum dicitur; cujus trunci poſtquam in itinere laryngi, pharyngi, cordi, pulmoni & vicinis partibus ramos ſuos impertivere, juxta æſophagi latera deſcendentes ventriculum ingrediuntur, per cujus ſubſtantiam numeroſiſſimis ramis, præſertim circa orificium ejus ſiniſtrum, (s) ſeſe diſpergunt, totique in hoc viſcere abſumuntur. Nervi tam copioſi hic poſiti non tantum ad motum fibrarum muſcularium ventriculi, quæ non videntur tam magnæ ac validæ, ut tot nervis pro motu indigeant, hinc, cum nullus a ventriculo redit, probabile eſt, etiam ſuos ſubtiliſſimos humores in ventriculi cavum in fundere. Porro nervi hi ſenſum habent exquiſitiſſimum, quem Celeb. Ruyſchius (t) papillis nerveis in tunica villoſa ventriculi humani a ſe detectis adſcribendum cenſuit, â quibus irritatis appetitus ſeu fames, vel & contra nauſea & vomitus excitantur.

§. XVIII. Lymphatica vaſa in ſuperiore ventriculi parte Celeberrimus Nuckius (v) obſervavit, quæ lympham ſuam tribus quatuorve glandulis minoribus medio loco inter bina orificia locatis tradebant, ut ex illis in ductum thoracium transferatur.

Idem egregius vir ventriculi fundum ſimilibus glandulis obſitum vidit, quarum tamen rivuli aquoſi detecti nondum ſunt, quamvis procul dubio & ibidem adſint.

§. XIX. Vidimus, L. B. hucuſque anatomicam tantum ventriculi deſcriptionem, reſtat porro ut explicemus, in quem uſum provida natura nobile hoc viſcus ita fabricavit, ſed cum ad ejus actionem tot ac tam diverſa concurrant auxilia, ut confuſio vitetur erit neceſſe in claſſes quaſdam redigere. 1°. Itaque conſiderabimus ventriculum quatenus eſt vas excipiens & remorans deglutita. 2°. quatenus aërem cæteroſque jugiter affluentes humores iis admiſcet. 3°. Quid valeat actio ven-

(s) Heyſt. Compr anat. pag. 209.
(t) Adverſ. anat. dec. 3a. pag. 34.
(v) Adenogr. Curioſ. pag. 145.

ventriculi muſcularis. 4°. Quid circum jacentium partium calor afferat. 5°. Denique quid efficiat compreſſio aſſidua & reciproca peritonæi per diaphragma & abdominales muſculos.

§. XX Ventriculus vacuus orificia ſua bina ad ſuperiora directa habet, reliquum vero pendet deorſum, vocatur ejus fundus; hoc tempore ineptior eſt ad emittendum quid per pylorum, quia nimirum angulum facit cum duodeno inteſtino, ſed contra aptiſſimus eſt ad excipienda alimenta, quæ ſanus famelicus homo hocce præſertim tempore aſſumit. Notandum hic eſt, quod homo tantum utatur cibis maturis, vel arte culinaria præparatis, hinc tenerioribus & molliuſculis, qui deinde ulterius manducatione conteruntur & attenuantur, una cum aëre & magna ſalivæ copia in paſtam ſubiguntur, tandemque reliquis oris humoribus impraegnati, & lubrici facti in ventriculum calidum & humidum depelluntur. Sed cibi & potus tali loco clauſo excepti ſuam ſequerentur indolem, ſic pro diverſitate materiæ fermenteſcere inciperent vel putreſcere, utroque vero modo mire mutari, vel in aceſcentem vel in alcaleſcentem, vel ſi fuerint oleoſa, & farinoſa cruda, in rancidam & glutinoſam maſſam, quod languidi & inertes ſæpiſſime cum tot tantiſque morborum calamitatibus experiuntur.

Notum autem eſt utpote experimentis confirmatum, pleraque vegetabilia paucis exceptis, ut alliis, naſturtio raphanis, ſinapi &c. loco tam calido & humido, quam noſter eſt ventriculus, retenta intra breve temporis ſpacium fermenteſcere & in acidum mutari, quod odore & ſapore facile ſe manifeſtabit. Sumatur v gr. uncia I farinæ avenæ vel ſimilis, cum duabus tribusve aquæ unciis pinſendo redigatur in paſtam, quæ, ſi recondatur in vaſe chemico, conciliando interim calorem ſani corporis calori analogum, intra tres horas incipiet rareſcere, tumere, moveri bullas emittere & acidum ſpirare ac ſapere, hæcque actio chemicis fermentatio dicitur, quæ, licet in ventriculo noſtro inchoetur, non tamen perfecte abſolvitur, nam certas per cauſas & actiones deinceps

exponendas impeditur. Quod autem ſimilis fermentatio in ventriculo noſtro inchoetur, ſequenti conſtabit experimento; ſumat quis v. gr. unciam 1 præcedentis paſtæ farinaceæ non fermentatæ, & ventriculo vacuo aſſumat, intra horam unam alteramve ructus acidos ex ventriculo emittet, ac ſi acetum aſſumſiſſet, manifeſto indicio fermentationem ibi fieri.

Si vero animalium partes, (ſolo forte lacte herbaceo excepto) vel plantæ ſupra expoſitæ, quæ materia ſcatent alcaleſcente, aſſumptæ fuerint, brevi inciperent pro ſua indole putreſcere, & reſolverentur in fætidam, volatilem, acrem, & cadaveroſam materiem, tabum dictum, niſi bona natura per cauſas mox exponendas hoc prohibuiſſet. Eſt enim de natura omnium partium ex animalibus deſumptarum (oſſibus forte exceptis) quod, ſi in calore noſtri corporis imo longe minori ponantur, (calor enim æſtivus nunquam tantus eſt quam calor noſtri corporis, ut docent thermometra; adde quod nullum animal (v) huc uſque cognitum calorem noſtri corporis calori convenientem abſque vitæ diſpendio ferre poſſit) brevi putreſcant: ſumantur v. gr aliquot unciæ ſanguinis humani recentis, immittantur vaſi chemico clauſo, huic concilietur calor nonaginta duorum, trium, quatuor graduum thermometri Fahrenheytiani, qualis eſt in noſtro corpore ſano, intra breve tempus maſſa incipiet rareſcere, ſpumeſcere, flatulentiam emittere. & exſpirare odorem cadaveroſum & horrendam fracedinem, idque ſemper conſtanti naturæ lege, adeo, ut ex centum forte libris ſanguinis vel urinæ hominis ſani ne guttam acidi elicere valeat princeps in arte chemicus, ſed ſemper in alcali fœtidum acre tranſeat. Si ergo dictæ partes in ventriculo noſtro ſuam ſequerentur naturam, neque in noſtram aſſimilarentur, cogitate L. B., quanta non naſceretur putridi in corpore noſtro collectio: unde brevi horrenda morborum acutorum caterva.

Si

(v) Boerh. Elem. Chem. pag. 192.

Si autem oleoſa pinguia ventriculo noſtro excepta fuerint, neque per cauſas deinceps exponendas in noſtram mutarentur naturam, ſed ſuum ſequerentur genium, brevi rancorem inducerent odore ſuo fracidiſſimo, ſapore intolerabili calidiſſimo facile diſtinguendum. Manifeſtiſſimum eſt experimentum in oleo amygdalarum dulcium recenter preſſo, quid enim blandius & ad guſtum mollius haberi poteſt? idem tamen oleum æſtivo tempore paucas per horas aſſervatum adeo acre & rodens evadit, ut nemo mortalium ferre poſſit, & partibus noſtri corporis ſanis applicatum inflammationem imo excoriationem brevi inducat.

Chemici præſertim hoc modo conſiderarunt ventriculum, quatenus vas, in quo vegetabilia aceſcentia fermenteſcerent, animalia putreſcerent, oleoſa pinguia ranceſcerent, farinoſa cruda (præſertim in languore & inertia ventriculi) in gluten abirent. Mechanici contra hæc neglexerunt volentes totam ventriculi actionem explicare ex ſola trituratione, & præſertim preſſione vicinarum partium externa in ventriculum quaſi intra prælum, alii contra alias foverunt ſententias, ſinguli certe dixere aliquid, nulli autem ventriculi actionem omni ex parte explicuerunt. Videamus itaque quibus mediis ſapientiſſimus rerum opifex uſus fuit, ut hactenus deſcripta incommoda ſuperare, & alimenta in noſtram naturam convertere poſſimus.

§. XXI. Primo itaque conſiderandus venit humor gaſtricus dictus, ex ſanguine puriſſimo aörtæ, per arteriæ cæliacæ ramos ſubtiliſſimos magna ſatis copia ventriculo ſuppeditatus, hinc tenuis valde, pellucidus, ſpiritibus dives, ad guſtum leniter & occulte quaſi ſalſus, nullo modo acidus, nec alcalinus, ne quidem in rapaciſſimis, & maxime famelicis animalibus, ubi acrior paulo eſt, ut certis experimentis in aula hetruſca captis conſtitit. Porro accedit huc humor quidam lentior, mucoſus magis, qui glandulis ſecretus, ex earum folliculis per emiſſaria in cavum ventriculi exprimitur. facile puto apparet, humoribus his cibos macerari ac dilui debere, ſed quum forte ſoli non ſufficiant, videamus quinam confluant, ac defectum

ſuppleant. Inter eos primum locum ſibi vindicat ſaliva, quæ ex fontibus ſalivalibus circa os ſitis, continuo intra ventriculum deglutitur, & magna quidem copia, ita ut intra duodecim horarum ſpacium ad integram libram colligi poſſit. (w). humor hic adeo ſalubris, imo neceſſaria corpori noſtro eſt, ut defectus ejus multa mala producat, quod experiuntur illi, qui eam ſæpiſſime exſpuunt, quales præcipui ſunt, qui nimium indulgent fumis, uſitatiſſimæ hodie herbæ nicotianæ ſive tabaci, vel qui maſticatoriis ex Maſtiche, radice pyretri, tabaco &c. confectis abutuntur; fiunt enim ſenſim cibos averſantes, eoſque difficile concoquentes, donec tandem languidi penitus emaciantur ob perpetuam ſc. ſalivæ rejectionem, quem admodum hoc ſæpiſſime manifeſtiſſimis exemplis conſtitit. Secundo accedit huc humor ſpiſſior ex glandulis ſive cryptis in ore, palato, faucibus, æſtophago ſecretus, & tertio potus aſſumptus huc referri poteſt.

Quisquis itaque conſiderat cibos tantæ humorum noſtrorum copiæ, ut & reliquiis prioris alimenti intime miſceri, eamque miſcelam ope aeris, & loci calore magis in actum duci, videbit facile, effectus hic præſtitos eſſe macerare, diluere, intumorem attolere, (ut quiſque hora una vel altera poſt paſtum facile experitur, præſertim quando nimium aſſumſit,) levem fermentationem, putrefactionem aut ranceſcens inchoare, unde cibi attenuati, copioſa humorum noſtrorum permiſtione magis aſſimilantur, ſicque meatibus noſtris permeandis apti redduntur: ponamus v. gr. hominem uno die libram unam panis commedere, & libras duas liquoris bibere, jam forte dimidium hujus manebit in vaſis, reliquum per alvum excernet, ſicque tantum libram unam & dimidiam boni coctique chyli conficiet; ſed quanta copia liquoris gaſtrici, ſalivæ, muci oris, æſophagi maſſæ huic non admiſcetur, forte latera ventriculi plus humoris ſecernunt, quam omnis chylus, qui ſc. ex ſolis cibis oritur, hinc certe magna debet fieri aſſimilatio.

(w) Nuck Sialograph. pag. 29.

tio, quia chylus ſic pro maxima ſua parte ex humoribus noſtris inquilinis conſtat.

Sed jure forſan quis dicet, ex hactenus propoſitis intelligo quidem, quomodo cibi teneriores & molliuſculi in ventriculo diſſolvantur, ſed non video, qua ratione cibi ſolidiores neque admodum manſi, (ut videmus in famelicis, qui cibos vix manducant, ſed fruſtulatim fere tantum avide deglutiunt,) feliciter digeri & in chylum converti poſſint; age itaque! inquiramus in cauſas ſaluberrimæ hujus rei, & quouſque hæc vera ſit, & ventriculi fabricam accuratius conſideranti apparebit facile, muſculoſam ipſius ſtructuram non levem operam huic rei conſtribuere.

§. XXII. Tunicam ventriculi carnoſam ſive muſculoſam ex tribus præſertim fibrarum ſeriebus conſtare ſupra expoſuimus, quæ ubi ſimul agunt, contenta ventriculum diſtendentia, adeo prius macerata & diluta, valide ſatis premunt, motu ſucceſſivo quaſi vermiculari omnia inter ſe miſcent & attenuant, quia ſic ne per momentum quidem partes ciborum in eodem manent contactu, hinc atteruntur ad ſe invicem.

In robuſtiſſimis autem ventriculis fere tantum apparent fibræ orbiculares, quæ motu periſtaltico â ſuperioribus ad inferiora agunt, ſicque chyli partes fluidiores & magis elaboratas verſus pylorum propellunt, quæ dein lente, parva copia ſimul, per pylori orificium arctatum ſatis in duodenum inteſtinum expelluntur. Ut autem expulſio hæc fiat facilior, ventriculus cibis diſtentus ſitum ſuum mirifice mutat, nimirum fundus ejus gibbus in anteriora vertitur, pro ut magis vel minus fuerit diſtentus, hoc pulchre apparet in apertis hominibus, qui paulo ante mortem multum commederunt, vel, quia hoc rarius accidit, in ſitu ſuo aëre diſtendatur in cadavere, tum fundus ejus pulchre in anteriora aſſurgit, ſicque melius accomdat ſeſe ad egerendos cibos per pylorum, via enim magis recta fit; adde quod ſic ſimul angulum utcunque faciat cum æſophago, qui facilem ciborum regreſſum ſuperiora verſus impedit, hinc deorſum ſolummodo determinantur ingeſta. Porro ſi his actionibus jungamus circum jacentium partium calo-

calorem, arteriarum ictus & vibrationes, dein preſſionem reciprocam peritonæi per diaphrama & abdominales muſculos, credo habituri ſumus omnia auxilia, quæ conſpirant ad ciborum concoctionem in ventriculo abſolvendam.

§. XXIII. ventriculus itaque â provida natura illum in corpore ſitum acquiſivit, quo partes vicinæ æquabilem maxime & ſolutioni ciborum aptiſſimum ei præbent calorem; â parte enim ſuperiori immediate fere cordi ſupponitur, intercedente tantum pericardio & diaphragmate, â latere dextro ingens hepar ei adjacet, â ſiniſtro vero lien, ſub fundo ejus pancreas & meſenterium ponuntur, â poſteriore denique ejus parte arteriarum maxima aörta decurrit, quæ partes ſanguine abundant, ſicque in centro quaſi caloris hæret, qui ſummopere hic requiritur, quod Medicorum Principi Hippocrati jam ſuo tempore fuit notiſſimum, dum dixit, (x). *ventres hyeme & vere natura ſunt calidiſſimi.* & quia digeſtio tum felicior & citior, *iis temporibus etiam plura alimenta exhibenda ſunt, innatum enim calorem majorem habent. Nutrimento igitur copioſiore indigent.* Sed dicet forſan quispiam, ſi calor tantopere neceſſarius ſit ad faciliorem ciborum digeſtionem, quomodo ergo explicari poteſt illud prænomenon, nimirum, qui fiat, ut in morbis calidis, ubi totum corpus æſtuat, veluti in febribus ardentibus, ciborum concoctio infeliciſſima ſit, imo tota ſæpe depravetur? reſpondeo, ad hoc opus naturalem tantum & corpori noſtro convenientem requiri calorem, qui ſolventiſſimus eſt, cum contra major calor coagulet. Pulcherrimum eſt experimentum in ovo gallinaceo ſemine maris non imprægnato, ponatur nimirum ſub gallina incubante, cujus calor maxime convenit cum calore noſtri corporis, & albumen ejus incipiet ita attenuari ac diſſolvi, ut intra viginti & unum dies per teſtam exhalaverit totum. Si autem ſimile ovum in aquam fere ebullientem immergatur mox coagulatur, & concreſcit in unam maſſam nulla arte deinceps; niſi ſola forte putrefactione diſ-ſolven-

(x) Sect. 1. aph. 15.

ſolvendam, hinc puto conſtat, certum tantum caloris gradum hic requiri.

§. XXIV. Sed præter calorem quam arteriæ afferunt, etiam earum ictus conſiderandi ſunt; ex Anatomicis enim notum eſt, ſubſtantiæ ventriculi, diaphragmatis & vicinarum partium innumeras innatas eſſe arterias, quæ omnes continuo & reciproco gaudent motu & forti quidem, cordi enim proxime hic apponuntur, hinc facile eum communicant cibis in ventriculo proxime appoſitis, qui innumeris & alternis ictibus perpetuo exponuntur, quum in ſyſtole arteriarum patiuntur quaſi diaſtolen, in diaſtole vero ſyſtolen, hinc etiam ciborum miſcela & attenuatio fiet accuratior. Aörtæ ſuppoſitæ violentæ vibrationes certe multum huc contribuent, nam valida hujus arteriæ eſt pulſatio: hoc patet ſi in animali vivo aperto arripiatur, vix manu tam fortiter comprimi poteſt, quin eam reprimat & quaſi elevet. Jam vero ſubtus ſpinæ oſſeæ apponitur, quæ reſiſtit, hinc impetus ejus præſertim in ventriculum agit.

§. XXV. Ultimo tandem exponendum reſtat, quid boni ventriculus percipiat per diaphragma & abdominales muſculos, quorum accuratiſſimam deſcriptionem qui deſiderat, eam perquirat in elaboratiſſimo certe libro hiſtoria muſculorum Viri Celeberrimi ac Principis Anatomici BERNARDI SIEGFRIED ALBINI, præceptoris mei fideliſſimi, omni amore & obſequio, dum vita manet, colendi, celebrandi. Unde tota deſcribenda foret, adeoque brevitati ſtudens, L. B., Impetrata Venia eo relego. Facile puto attendenti conſtabit, muſculos hos ciborum comminutioni & expulſioni multum conferre. In omni enim inſpiratione diaphragma deorſum pelli, certum eſt, hinc ſimul tum viſcera abdominis, Hepar, ventriculus deorſum protruduntur, ſed eodem tempore omne punctum abdominis reprimit, ſic partes hæ præmuntur quaſi intra prælum. In exſpiratione vero muſculi abdominales premunt diaphragma ſurſum, hinc rurſus fit preſſio in hæc viſcera medio loco poſita, unde tam in inſpiratione quam in exſpiratione fortis fit preſſio, tempore vero intermedio fit relaxatio,

tio. hoc autem unusquisque clare experiri poteſt, modo infligat parvum vulnuſculum abdomini vivi animalis, ſic ut peritonæum ſolum illæſum maneat, tum immittat digitum exploratorium inter peritonæum & muſculos, & clare percipiet tam in inſpiratione quam in exſpiratione digitum fortiter comprimi, intermedio vero tempore relaxari, qui motus maxime diſſolvens eſt, & æquabilem ſolidorum cum fluidis miſcelam ſummopere promovet: hinc illi qui fortiter reſpirant, & ventriculum valde concutiunt, ut qui corpus exercent, felicius longe digerunt, quam qui inertes vitam ſedentariam degunt.

Porro per eandem preſſionem reliquiæ ciborum duriores, & magis tenaces quam ut in ventriculo noſtro diſſolvi poſſint, (quales multæ ſunt, ut viſuri ſumus,) per Pylorum expelluntur, determinante exitum verſus inferiora actione, ut videtur, ventriculi muſculari

§. XXVI. Si jam ſupputemus omnes expoſitas cauſas unita opera conſpirantes in materiam ſatis mollem ſolubilemque fermentatione, putrefactione aut rancedine ſponte mutabilem, concludemus facile ſequentes inde neceſſario ſequi debere effectus; cibos nempe in ventriculum delatos macerari, dilui, mobiliora fluidis miſceri, ſicque meatibus & humoribus noſtris adaptari, &, quod mirum, cineritium omnes induere colorem, licet enim cibi cujuſcumque coloris aſſumpti fuerint, ut v. gr. beta ruberrima, panis ater &c., ſemper chylus inde confectus erit cineritii coloris, & blandi ſaporis, pauca ſi excipiantur, unus enim cibus alio citius haſce ſubit mutationes, quemadmodum hoc Johannes Walæus captis ſuis experimentis pulcherrime demonſtravit.

Subtiliora tum ſenſim preſſione a craſſioribus ſeparantur, & qua data porta ventriculo exprimuntur. Tenaciora autem & a priore opere reſidua inter rugas aſſurgentes ventriculi hærentia, eadem rurſus patiuntur, eademque exhibent phœnomena, ut priora, hinc fibræ, membranæ, tendines, cartilagines, oſſa &c. animalium, vegetantium acini, pelles, filamenta non conteruntur in ventriculo, ſed exſucca tantum redduntur, donec ultimo ventriculo expellantur forma cohærente adhucdum.

Ro-

Robuſtiſſimus enim homo ſi v. gr. baccas uvarum vel ribeſiorum integras deglutiverit, non comminuet eas in ventriculo, ſed forte altero die maceratas earum pelles, integras plane (honore aurium dixerim) in fœcibus ſuis alvinis deponet, tantum abeſt, ut in ventriculo eas conterere poſſit.

Sed dicunt quidam, canes oſſa comminuere in ventriculo, quibus ſolis paſcuntur, ut reddant famoſum illud album græcum dictum in officinis: ſed voraciſſimum hoc animal, ut medullam inde extricet, dentibus ſuis minutim confringit & corradit oſſa, partesque corraſas deglutit, quæ in ventriculo medulla ſua orbantur, & ſcybala duriora oſſea, compacta ad ſe invicem, per alvum deponit, eadem forma, qua devoraverat. Sicque puto evictum, ventriculum hujusmodi duriora ac tenaciora comminuere non poſſe.

Facile itaque concludemus, veram quaſi emulſionis ſpeciem in ventriculo noſtro fieri, (perfecte, liceat hocce exemplo uti, ut Pharmacopæos facere videmus) qua ſucci ex cibis vegetabilibus, animalibusque expreſſi humoribus noſtris affunduntur, accurate & intime miſcentur, donec homogeneus noſtrisque humoribus ſimillimus liquor inde naſcatur, cujus ſubtiliſſimæ particulæ, fiſtulis venoſis ubique in ore œſophago, ventriculo hiantibus, reſorptæ, lymphatica vaſa ſenſim ingrediuntur, mox per venas ſanguineas in cor deferuntur, ex corde vero ope arteriarum in omnes corporis partes diſtributæ ſubitam adeo languidarum ex inedia virium faciunt reſtaurationem.

Manifeſto hoc videmus in defatigatis maxime & famelicis hominibus, qui animo fere derelicti, modo cibum quendam refocillantem, v. gr. panem biſcoctum Vino rhenano maceratum acquirere & ore manducare poſſint, momento citius fere reficiuntur & collapſas corporis vires recuperant.

Reliqua autem & maxima chyli portio, ventriculi actiones diu ſatis experta, per pylori orificium in Inteſtina tenuia propellitur, quibus ulterius elaborandam, noſtrisque humoribus magis magisque aſſimilandam relinquimus. Sicque finem ego

D dif-

diſſertationi huic impono. bene gnarus, plura ſupereſſe, quæ forte hiſce addi debuerant. Si vero, L. B. in hiſce paginis non novi, ſed boni quid, inveneritis, eſt, quod gaudeam, ſin minus, defectus ſupplere, & commiſſos meos errores modeſte corrigere ne dedignemini.

# T A N T U M.

# COROLLARIA.

I.

*Ventriculus commodiſſime ſtatim ſub diaphragmate locatur.*

II.

*In nimia ventriculi infarctione, vomitorium fortius dare prudentiæ non eſt.*

III.

*Inter ea, quæ ſanitati tuendæ laudantur, jejunium nonnunquam interpoſitum valde videtur prodeſſe.*

IV.

*Acidum ventriculo naturale nullum datur.*

V.

*Neque a liene ipſi ſuppeditatur.*

VI.

*Arteriarum ictus & vibrationes concoctionem promovent.*

VII.

*Digeſtio in ventriculo, non ſola maceratione, neque ſolo calore, neque ſola actione ventriculi muſculari, aut preſſione vicinarum partium externa, ſed omnibus his ſimul conſpirantibus, peragitur.*

VIII.

*Neque vel his tamen duriora, ac tenaciora diſſolvere poteſt.*

# DOCTISSIMO AC ORNATISSIMO

## *VIRO JUVENI*

# PETRO IMCHOOR,

*Quum Publica Diſſertatione habita Medicinæ Doctor Crearetur.*

Annales per quinque mihi, quibus ambulat orbem,
Circuitus ſolis, Petre, ſodalis eras.
Nos tenuit ſtudium, quo non jucundius, ambos
Phæbeum, tenuit nos ſimul una domus.
Ambobus moderata dedit totidemque per annos
Menſa dapes, libuit queis ſatiare famem.
Interdum juvit, quod dat lenimina curis,
Otia ſi tolerant, impoſuiſſe merum.
Tunc hilares Bacchi Comites, non jurgia, riſus
Nobiſcum fuerant verba jocoſa, ſales.
Mens habet una duos. O quid dulciſſime rerum
Vellere membra velis? quæ ſociata diu.
Si valeas, qui jam minitantur, hiatibus obſta.
Obſta fiſſuræ, quæ metuenda, novæ.
Tædet, amicorum quod divellatur ab uno
Corpus, & in partes quod reſecetur idem.
Amplius hæ nunquam, aut raro junguntur eædem.
Diverſas terras membra revulſa petunt.
Unus adit fuſcos, quo non rediturus, ad Indos.
Oppoſitas Gentes alter adire cupit.
Germanos, Italos, Galloſque videre Britannos
Hiſpanos populos unus & alter amat.
Huncce tenet patriæ tellus in litore ſumma,
Illum vel medius, vel propriora loca;
Vix aliquis, comitem modo de tot millibus unum,
Gymnaſio licto, qui retinebit, erit.

Vix

Vix alicui ſocium, ſophiæ quem Academia nutrix
Junxit, in extrema cingere morte datur.
Hoc doleo, caſteque queror, mentemque fatigat,
Tam varias ſocios diſſociare plagas.
Quo vix ſcire poteſt aliquis, num vivat amicus;
An valeat; fatis ſuccubuitve ſuus.
Hoc doleo, quamvis fruſtra, tamen arctius hæret,
Avelli facile nec ſinit illud idem.
Mi Dilecte comes, ſic vincula noſtra reſolvi
Ne patiare, vigens uſque ſuperſit amor,
Vivat amor noſter, donec nos vivimus ipſi.
Accreſcens omni tempore major erit.
Tu felix, hodie titulos imitare ſuperbos
Doctoris, Cathedra laude decorus abi.
Perge tuo reliquas, Hominis quas machina, partes,
Poſſidet, ut ſtomachi, ſic reſerare ſtylo.
Tum partes, fabricam, poſitum noſcemus & uſum.
Functio læſa quibus morbus, & arma patent.
Tranquillam vitam tuto ſic tramite duces.
Uſque Laboranti Pharmaca fauſta dabis.
Gratulor æterna cinctos jam fronde capillos
Meque nimis ſubito deſeruiſſe queror.
Tu tamen I fælix; vigeat, qua ſede moraris,
Urbs, Obex proprio flumine Rotta ſonans.
Jam ſe Moſa pater, cives, caſtique parentes,
Te reditu fratres exhilarantque Soror.
Hi tecum valeant. Valeas, ut & ipſe valere
Poſſim. Sæpe mihi ſcribe, Vale, Valeo.

ABR. TERSIER, Med. Candid.

ERUDITISSIMO ET ORNATISSIMO

*VIRO JUVENI*

# PETRO IMCHOOR,

CUM POST PUBLICAM

DE FABRICA ET USU VENTRICULI.

*Habitam Diſſertationem.*

*Medicorum ordini adſcriberetur.*

Ergone tempus adeſt, quo me, dilecte ſodalis,
Deſeris? heu raro junctus amore mihi!
Deſerit heu tandem! querulis nec vocibus aurem
Præbet, ſed conſtans Petrus abire parat:
Dulce ſodalitium noſtrum disjungere Moſa
Invide non dubitas, quod bene junxit amor;
Quid fruſtra repeto queſtus? quid triſtia ſolvo.
Ora? negabit Ovans Muſa lugubre melos.
Palladis ad templum jam lætus tendit amicus;
Cum claudat dextrum Divus Apollo latus.
Diſſerit hic doctus, doctorum ſcripta virorum
Exponit, medicæ lumina clara rei;
Ventriculi vires fabricamque hic laudat, & uſum
Ordine diſtincto, perſpicuoque docet.
Ingenium cernit vegetum Latonia Proles,
Miratur dotes caſta Minerva viri.
Interea Phæbus caro ſic dixit alumno,
Annuit & Votis Pallas amica Dei.
Ingenii jam, PETRE, tui documenta ſagacis
Depromis, cunctis conſpicienda Diis;

En

En tibi, Phæbus ait, Divinam porrigo Dextram,
Hac nitens Mortis triſtia fata fuges;
En tibi frondentem Laurum, mi ſancte ſacerdos,
Quæ juvenile caput cinxerat ante meum:
Proſpera fata tibi juro, neque fallere numen
Audebis Livor deſpiciende Diis.
Proſpera cuncta tibi cedent, modo Numen adores,
Tuque ſalus, Dixit, ſemper adeſto Viro.
Hic tacuit Titan, Juveni vultuque ſereno
Poſtremum dixit, candide PETRE, vale.
Gratulor ergo tibi, Proles dilecta Parentum,
Accipe lætitiæ jam quoque ſigna meæ;
Gratulor, & repeto, præclaros PETRE Labores,
Jam merito doctos interhabende Viros.
Incipe nunc felix miſeris afferre levamen,
Exigit hoc virtus, Vir generoſe, tua:
Sicque Machäonia clareſcat nomen in arte,
Dum conſtans ægris Pharmaca tuta dabis.
Divitiis te Juno beet, Cytherea puellam
Adjungat pulchram, gaudia ſumma tori.
Quod ſupereſt, Superi, Votum ſupplete benigni!
Sicque memor vivas, uſque beate, mei.

LEONARDUS PATYN,

MED. STUD.